Sygn. akt IV KK 138/20

WYROK
W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 27 kwietnia 2021 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

Prezes SN Michał Laskowski (przewodniczący, sprawozdawca)
SSN Jerzy Grubba
SSN Paweł Wiliński

Protokolant Łukasz Biernacki

przy udziale prokuratora Prokuratury Krajowej Roberta Tarsalewskiego,
w sprawie **W.Ś.**
oskarżonego z art. 209 § 1a k.k. w zw. z art. 34 § 1 k.k.
po rozpoznaniu w Izbie Karnej na rozprawie
w dniu 27 kwietnia 2021 r.,
kasacji wniesionej przez Prokuratora Generalnego na korzyść
od wyroku Sądu Rejonowego w D.
z dnia 2 lutego 2018 r., sygn. akt II K (…),

uchyla zaskarżony wyrok i sprawę przekazuje Sądowi Rejonowemu w D. do ponownego rozpoznania.

UZASADNIENIE

Sąd Rejonowy w D. wyrokiem nakazowym z dnia 2 lutego 2018 r., sygn. akt II K (…), uznał W. Ś. za winnego tego, że w okresie od 1 marca 2013 r. do 24 sierpnia 2014 r. i od 11 czerwca 2015 r. do 30 maja 2016 r. i od 27 czerwca 2016 r. do 31 maja 2017 r. oraz od 1 czerwca 2017 r. do 23 sierpnia 2017 r. w D. uchylał się od wykonania obowiązku alimentacyjnego określonego co do wysokości ugodą

zawartą przed Sądem Rejonowym w D., sygn. akt III RC (…), z dnia 29 lutego 2012 r. na rzecz synów D. Ś. i P. Ś. w kwocie po 300 zł miesięcznie, a następnie określonego co do wysokości ugodą zawartą przed Sądem Rejonowym w D. G., sygn. akt III RC (…), z dnia 14 maja 2015 r. na kwotę 400 zł, na skutek czego zaległość alimentacyjna przekroczyła równowartość co najmniej 3 świadczeń okresowych, przez co naraził wyżej wymienionych na niemożność zaspokojenia podstawowych potrzeb życiowych, to jest za winnego przestępstwa z art. 209 § 1 k.k. w zw. z art. 209 § 1a k.k. i za przestępstwo to wymierzył mu karę 8 miesięcy ograniczenia wolności, polegającą na wykonywaniu nieodpłatnej, kontrolowanej pracy na cele społeczne w wymiarze 30 godzin w stosunku miesięcznym. Sąd orzekł ponadto wobec oskarżonego obowiązek łożenia na utrzymanie D. i P. Ś.

Wyrok ten nie został zaskarżony i uprawomocnił się z dniem 6 marca 2018 r.

Kasację od wyroku wniósł Prokurator Generalny na korzyść W. Ś. Zaskarżył wyrok nakazowy w całości i zarzucił rażące i mające istotny wpływ na treść wyroku naruszenie przepisów prawa karnego procesowego, a to art. 500 § 1 i 3 k.p.k.. polegające na przyjęciu, iż wina i okoliczności zarzuconego oskarżonemu przestępstwa nie budzą wątpliwości, co w konsekwencji doprowadziło do wydania na posiedzeniu wyroku nakazowego skazującego W. Ś. za czyn z art. 209 § 1 k.k. w zw. z art. 209 § 1a k.k., podczas gdy w świetle dowodów wskazanych w akcie oskarżenia, a w szczególności danych o karalności, zarówno wina oskarżonego, jak i okoliczności tego czynu, budziły poważne wątpliwości, co winno skutkować skierowaniem sprawy do rozpatrzenia na rozprawie i wyjaśnieniem wszystkich okoliczności istotnych dla merytorycznego rozstrzygnięcia.

Prokurator Generalny wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy Sądowi Rejonowemu w D. do ponownego rozpoznania.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Kasacja Prokuratora Generalnego okazała się zasadna, a więc konieczne stało się uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy Sądowi Rejonowemu w D. do ponownego rozpoznania. Przewidziany w Kodeksie postępowania karnego tryb nakazowy pozwala na przeprowadzenie postępowania w uproszczony w porównaniu do postępowania zwyczajnego sposób, ale jedynie po stwierdzeniu spełnienia warunków określonych w treści art. 500 § 1 i 3 k.p.k.

Zebrane w sprawie dowody nie mogą budzić wątpliwości i brak w związku z tym potrzeby przeprowadzenia rozprawy i weryfikacji w jej trakcie wiarygodności poszczególnych dowodów i zasadności postawionych zarzutów. W skrócie należy przyjąć, że wyrok nakazowy wydać można wtedy, gdy nie zachodzą wątpliwości co do okoliczności opisanego w zarzucie czynu i co do winy oskarżonego. Tymczasem z akt sprawy W. Ś. wynikało, że był on już karany za niealimentację i to przez ten sam Sąd Rejonowy w D. (wyrok z dnia 12 listopada 2014 r., sygn. akt VII K (…)). Proste porównanie treści zarzutu z aktu oskarżenia i treści tego wyroku prowadzi do wniosku, że nie sposób twierdzić, że wskazany wcześniej warunek do wydania wyroku nakazowego został spełniony. Okresy niealimentacji częściowo się pokrywają (okres od 1 marca 2013 r. do 24 sierpnia 2014 r. – wcześniej skazany za okres od 1 marca 2013 r. do 6 lutego 2014 r.), a więc konieczne było zweryfikowanie zasadności zarzutu w toku rozprawy. W dodatku w okresie wskazanym w zarzucie W. Ś. odbywał karę pozbawienia wolności (od 6 lutego 2014 r. do 21 sierpnia 2014 r.) na podstawie innego wyroku, co powodowało konieczność ustalenia, czy mógł w tym czasie wypełnić znamiona ustawowe przestępstwa z art. 209 § 1 w zw. z art. 209 § 1a k.k. Z powyższych powodów wykluczone było wydanie wyroku nakazowego.

Sąd Rejonowy dopuścił się zatem naruszenia przepisów art. 500 § 1 i 3 k.p.k. i uchybienie to miało charakter rażący, krzywdząc W. Ś. skazaniem za czyn, za który częściowo został już prawomocnie skazany lub, co do którego istnieje poważna wątpliwość, czy go popełnił. Wspomniane okoliczności powinny zostać starannie wyjaśnione w toku ponownego rozpoznania sprawy, zaś wyrok Sądu Najwyższego stanowić powinien przestrogę przed pochopnym wydawaniem wyroków nakazowych.